LEONORA CHRISTINA

OPERA I 4 BILLEDER

MUSIK AF
SIEGFRIED SALOMON

TEKST AF
AAGE BARFOED

E. JESPERSENS FORLAG · KØBENHAVN

LEONORA CHRISTINA

OPERA I 4 BILLEDER

LEONORA CHRISTINA

OPERA I 4 BILLEDER AF

AAGE BARFOED

MUSIK AF

SIEGFRIED SALOMON

E. JESPERSENS FORLAG · KØBENHAVN

De i Citationstegn anførte Vers er af Leonora Christina selv.

SPECIALBOGTRYKKERIET
SOFUS PETERSEN KBHVN.

I

I Blaataarn 18. Maj 1685.

Personerne:
Leonora Christina
Ole Taarngemmer
Jonatha
Peder Jensen Tødsløf

II

Riddersalen paa Frederiksborg Slot, 7. Oktober 1636.

Personerne:
Leonora Christina
Korfits Ulfeldt
En Dverg
Riddere med deres Hustruer og Jomfruer
Musikanter

III

Værelse i Brügge i Korfits Ulfeldts og Leonora Christinas Bolig, 13. Maj 1663.

Personerne:
Leonora Christina
Korfits Ulfeldt
Frants Henriksen
Et Sendebud

IV

I Blaataarn, 19. Maj 1685.

P e r s o n e r n e :

Leonora Christina
Ole Taarngemmer
Jonatha
Peder Jensen Tødsløf
Frøken Anna Catharina Lindenov

I.

LEONORA CHRISTINAS FÆNGSEL I BLAATAARN.

(Venstre Mur runder i en Bue op mod Baggrunden. I selve Rundingen aaben Dør, gennem hvilken man ser ind i et lille Soveværelse. Her inde ses Kvinden Jonathas Seng. I venstre Mur, nærmest Prosceniet, lige hvor Rundingen begynder, et dybt Indhug i Væggen med et højtsiddende Gittervindue. Her ud for et Bord med Tæppe og en Lænestol. Paa Væggen i Vinduesnichen hænger et Krucifiks. I Baggrundsvæggen tilhøjre for Rundingen Dør ud til det ydre Rum, hvorfra Udgang til selve Taarntrappen. I højre Hjørne Leonora Christinas Seng. Mod højre Mur en Ovn og et Træskab. Ude paa Gulvet mod højre Bord med et Par Træstole og en Skammel.

Det er den 18. Maj 1685 ved Solnedgang

Ved Bordet til højre, hvorpaa brænder to Vokslys i Stager, sidder Leonora Christina og spiser. Ole Taarngemmer og Jonatha sidder lidt for sig selv fra Bordet.)

LEONORA CHRISTINA.

I spiser intet, Ole! I hænger med Ho'det!
Har Græmmelsen givet Forgift Jer i Blodet?

OLE TAARNGEMMER.

Hvi skulde jeg græmmes, min gode Herr Frøken,
Skulde I end komme ud!

LEONORA CHRISTINA.

Dér for raader Gud!

JONATHA.

Man siger, at Kongen skal rejse i Morgen!
Men end er der intet Bud!

LEONORA CHRISTINA.

Dér for raader Gud!

(Ole Taarngemmer og Jonatha tager for sig af Stegen. Ole glemmer ikke sit Krus, men skænker flittigt af en stor Kande.)

LEONORA CHRISTINA.

Tag Skanken, Ole! I elsker Sul!

JONATHA.

Jeg tror, at Ole er sur i Maven!
Han har Taarer i Skægget!

OLE TAARNGEMMER.

Hold du din Kæft! Lad mig spise i Ro!

LEONORA CHRISTINA.

Der er mere end nok til Jer begge to!
Tag Resterne med Jer, baade Kødet og Vinen!
Jeg skøtter om intet mer!

(Hun rejser sig og gaar ned over Gulvet.)

OLE TAARNGEMMER
(griber Kanden.)

Endnu et Krus?

LEONORA CHRISTINA.

Drik I det selv!

(Gaar over mod Vinduet og sætter sig i Stolen. Et Øjeblik ser hun fjernt bort mod Verden der ude i Solnedgangens røde Lys. Saa sætter hun sig hvilende tilrette med Albuen mod Bordet og støtter Panden mod sin Haand. Ole Taarngemmer og Jonatha er rykket tættere sammen. De snakker mere dæmpet nu, de er overladt til sig selv.)

JONATHA
(peger paa Stegen.)

Giv mig et Stykke!

OLE TAARNGEMMER
(river Fadet til sig.)

Min Kone skal ha' det!

JONATHA.

Men mæt vil jeg være!

OLE TAARNGEMMER.

Lad mig saa skære!

(Hugger et Stykke ned paa hendes Brik:)

Dér! (Skænker i Kruset.) Og drik dig saa Bælgen fuld!

JONATHA.

(bøjer sig tiskende hen mod ham, mens hun skotter hen mod Leonora Christina.)

Hold Tand for Tunge! Nu hviler hun sig!

OLE TAARNGEMMER.

(hemmelighedsfuldt.)

Jeg hørte en Snak blandt gemene Folk,
— De havde trængt sig helt op ad Broen —
At Frøken Leonora i Aften skulde ud!
De troede, hun alt var gangen af Taarnet
Og var nede i Byen!

JONATHA.

Ak, Ole, dér ryger
Min aarlige Løn og mit faste Ophold!

OLE TAARNGEMMER.

Du tænker kun paa dig selv! Det er Kvindfolks Skik!
Men maaske jeg ej bliver Taarngemmer mere!
Hvis hun kommer ud, bli'r her meget magert.
Da bli'r der ej Sul mer fra Kongens Køkken —
Kun Øllebrødssuppe til de skidne Tyve
Og andre Mordere, som fylder Taarnet!

LEONORA CHRISTINA.

(løfter Hovedet.)

Tal sagte, Folk, naar I lyster
At sladre bag min Ryg! —

(Ole og Jonatha farer sammen.)

Men giv Jer kun tilfreds, I to!
I, Ole, bli'r Taarngemmer, som nu I er,
Og Jonatha — —

JONATHA.
(rejser sig ilfærdigt.)

Ak, Frøken Leonora, døm mig ej saa!
Vel sandt, at Ole er svært bedrøvet,
Men det er ikke jeg! Jeg under af Hjertet
Jer Frihed af Fængsel! — Det siges for vist,
At Kongen rejser til Kolding i Morgen.
Men skriver han ikke under,
Da kommer I ikke ud!
Dog Gud unde Jer Haab!

LEONORA CHRISTINA.

Jeg Haabet haver haft
Fra Fængsels første Dag.
I Tro til Gud jeg vented
Hans Dom i denne Sag!

»Fra Himlen er mit Kors, Gud tungest Ende bærer,
Min Engel leder mig, den rette Vej mig lærer
Til Ære-Kronens Sted, til det forjætte Land,
Hvor Sorrig slettes ud af Livets Kildevand!«

(Ole og Jonatha har ærbødigt hørt efter. Nu giver Ole Tegn til Jonatha, at de skal lade Leonora Christina i Fred og tage ud af Bordet.)

OLE TAARNGEMMER.

Nu tager vi ud!

JONATHA.

Og gør i Stand til Natten!

(Ole aabner Døren til det ydre Rum. Han og Jonatha bærer Sagerne fra Bordet her ud. Derpaa aabner Ole den yderste Dør til Taarntrappen, hvorefter han og Jonatha gaar bort med Tingene.
Medens Ole og Jonatha er optaget af deres, kommer Peder Jensen Tødsløf ind til Leonora Christina i det indre Fængsel.)

LEONORA CHRISTINA
(højligt forbavset.)

Saa silde, Tødsløf!

TØDSLØF
(er stærkt grebet, men tvinger sig til at synes rolig.)

Jeg vilde sige Eder Godnat!

LEONORA CHRISTINA
(har rejst sig og ser opmærksomt paa ham.)

I sytten Aar har I tjent her i Taarnet,
Men aldrig før i Aften I kom paa denne Tid!

TØDSLØF.

I to og tyve Aar har som Fange i Taarnet
I ventet i Taalmod paa denne Aften!

LEONORA CHRISTINA
(griber ham i Armen.)

Tødsløf — hvad er det for Tiding, I bringer?

TØDSLØF
(bøjer sig for hende.)

Min Mund er tavs!

LEONORA CHRISTINA.

Men Jere Øjne taler!
I var min Trøst i mit Fængsel,
Mit Hjerte siger Jer Tak!
Ensom Fange sad jeg,
Mit Navn med Skændsel slagen,
Lukket var mig Livets Dør,
Mørknet var mig Dagen!
Men da kom I! I blev min Ven,
I bragte Brev og Bud igen
Fra Børn og fjerne Venner!
Jeg fattig er — men beder Gud,
Han Lønnen Eder sender!

TØDSLØF
(griber hendes Kjole og kysser den.)

LEONORA CHRISTINA
(vender sig roligt og lægger sin Haand paa hans Skulder.)

I skal ikke kysse min Kjoles Søm!
De kongelige Dage
Vender aldrig tilbage!
Al Højhed bortsvandt som en Drøm!
Et Menneske er jeg, i Sorrig opfødt!
Min Mand har de slaget,
Mine Børn har de jaget!
Nær Hælvten af Livet i Trængsel forødt!
Og dog jeg lever — ak, Gud, som du vil!
Jeg tømmer den Kalk, som du maaler til!

TØDSLØF.

I Livets bedske Kalk
Han blander Naadens Vin!

LEONORA CHRISTINA.

Tødsløf — svar mig — —

TØDSLØF.

Jeg tør ikke tale — kun række Jer min Haand
Og sige Jer god rolig Nat!

LEONORA CHRISTINA
(trykker bevæget hans Haand.)

Aldrig gav en Haand en ædlere Gave!

(Dybt grebet ved den Vished om Frigivelse, som Tødsløfs Besøg har givet hende, sætter hun sig igen i sin Stol og folder sine Hænder):

»Min Tunge skal med Stemme
Forkynde Sjælens Agt,
Som ej i Dag vil glemme
At prise Guds Almagt
Og takke Skab'ren blid,
Som sine Vogtre sendte,
Mit Leje de omspændte,
Mig vogtede med Flid!

Med Sorrig jeg mig lagde,
Af Graad var salt min Mund,
Jeg til mig selver sagde:
Du ser ej Morgenstund!
Men Herrens Godheds Kraft
Befalte Søvnen søde
Min tørre Hjerne bløde
Og kvæge med sin Saft!

Jeg arme Støv og Aske
Endnu et beder dig:
Mig ikke at forraske,
Henrykke pludselig,
Men lade mig min Aand
Med fuld Fornuft og stille,
Med godt Taal og god Ville
Befale i din Haand!« Leonore Christine

(Tødsløf har staaet med bøjet Hoved. Efter en Stund vender han sig mod hende.)

TØDSLØF.

Skulde jeg end aldrig se Jer mere,
Da takker jeg Eder, Frøken Leonora,
For alt, hvad I mig gav!

LEONORA CHRISTINA.

I har intet at takke mig for, Tødsløf!

TØDSLØF.

Jo meget! Thi den Styrke og det Mod,
Der lod Jer en saadan Skæbne bære,
Gav mig en Lære, som jeg aldrig før kunde tro:
At i et skrøbeligt Menneskekar
Kan selve Guds Almagt bo!

LEONORA CHRISTINA.

Tvivlet har jeg og haft onde Stunder!
Dog fuldbyrdede Gud i mig
Sin Krafts og sin Frelses Under!

Der er tre Hjørnestene
At bygge paa
Om Hus skal staa,
Vil Trængsler sig forene
Og styrte alt i Gruset ned:
Troen og Haabet og Kærlighed!

Der er tre Støttepiller
Som Gud os gav,
Naar Jordens Grav
Vor Sjæl fra Verden skiller,
Og frelser os, hvad end vi led:
Troen og Haabet og Kærlighed!

Saa Tak da Gud for Gaven!
Er Troens Magt
Til Haabet lagt,
Da aabner sig Paradishaven,
Hvor Herren skænker os evig Fred,
Naar Hjertet er lutret i Kærlighed!

(Tødsløf har ved sin Indtræden lukket Døren til det ydre Rum. Nu høres Jonatha komme ind gennem den yderste Dør. Straks efter kommer hun ind i det indre Fængsel.)

TØDSLØF

(bukker for Leonora Christina.)

I ser mig i Morgen!

(Han gaar hurtigt ud.)

JONATHA

(gnavent.)

Han skal altid gaa og snuse!

LEONORA CHRISTINA.

Det kommer Jer intet ved!

(Man hører ude fra Ole Taarngemmer laase begge Laasene i Døren og derefter laase de to Laase i den yderste Dør.)

JONATHA

(har ladet sig falde ned paa sin Seng.)

Det var den Dag! Og nu er det Nat!

LEONORA CHRISTINA.

Ja — gaa I kun til Ro! — Godnat!

(Jonatha affører sig sin Kjole og humper op i Sengen. Efter at have rumsteret lidt, falder hun i Søvn.)

(Nu er Solen omtrent gaaet ned. Rummet oplyses kun af de to Vokslys paa Midterbordet. Leonora Christina rejser sig, tager Lysene fra Bordet og sætter dem paa det lille Bord under Vinduet. Derpaa fremtager hun fra en Skuffe nogle store haandskrevne Pergamentsark og sætter sig i Stolen.)

LEONORA CHRISTINA

(blader i Pergamentsarkene, men lader dem saa hvile i sit Skød, mens hun sagte nynner frem for sig:)

Saa Tak da Gud for Gaven!
Er Troens Magt
Til Haabet lagt,
Da aabner sig Paradishaven,
Hvor Herren skænker os evig Fred,
Naar Hjertet er lutret i Kærlighed!

(Hun bøjer Hovedet — idet hun stille falder i Søvn.)

(Tæppe.)

II.

RIDDERSALEN PAA FREDERIKSBORG SLOT.

Man ser paa skraa ind i Salen saaledes, at man ser den ene Sides Vinduer og gennem disse Udsigten over Landskabet. Venstre Hjørne nede ved Prosceniet dannes af Salens første Vinduesniche.

Det er den 7. Oktober 1636.

Den første Sne dækker Marker og Træer.

I Salen er samlet den danske Adel, Riddere med Hustruer og Jomfruer, som af Kong Christian IV er indbudt til et Møde paa Frederiksborg for Dagen efter, den 8., at ledsage Leonora Christina til København, hvor hendes og Korfits Ulfeldts Bryllup skal staa, Gæsterne er ankommet om Morgenen, men nu hen paa Eftermiddagen fordriver de høje Herskaber Tiden med en Dans i Riddersalen. Enkelte staar i Smaagrupper og samtaler. En Dverg kommer løbende ind fra højre.)

.. DVERGEN.

Ej, ej — Pauker og Giger allerede mens Sol er oppe! Det er kun Begyndelsen — alt sammen kun Begyndelsen! Vi ender med alle at staa paa Hovedet eller at tabe Hovedet — alt sammen til Ære for Frøken Leonora Christina og Hr. Korfits, som i Morgen skal i Brudeseng! Ha, ha! Kom saa, I smaa Spillemænd!

(Nogle Musikanter med Horn og Fløjter kommer ind fra højre. De marcherer op gennem Salen. Ridderne med deres Damer slutter sig til dem, og der danses en Menuet.

Naar Dansen er forbi, gaar Musikken ud af Salen, fulgt af Gæsterne.

Mens Herskaberne forlader Salen, kommer Leonora Christina og Korfits Ul-

feldt ned mod Forgrunden hen mod Vinduesnichen. Den purunge Leonora Christina bærer en tung og kostbar Dragt, rigt besat med Juveler. Korfits Ulfeldt er straalende klædt. Sin smukke og mandige Skikkelse fører han med en Selvsikkerhed og Elegance, der harmonerer godt med det fornemme Ansigts lidt kølige, halvt nedladende Smil.)

KORFITS ULFELDT.

Nu lades vi et Øjeblik i Ro!

LEONORA CHRISTINA

(hen mod Vinduet.)

Her føles saa varmt!

KORFITS ULFELDT.

Solen sender os gyldne Ønsker!

LEONORA CHRISTINA

(ser smilende paa ham. Vender sig og aabner Vinduet.)

Ret snart maa min høje Fader komme!

KORFITS ULFELDT.

(bøjer sig hen mod hende og hvisker inderligt:

Leonora Christina!

LEONORA CHRISTINA

(uden at se paa ham — mans Blodet farver hendes Kinder.)

I Morgen er I min Herre for Gud og Mennesker —
Hvad I altid var i mit Hjerte!

KORFITS ULFELDT.

Ja — i Morgen er I Fru Korfits Ulfeldt!

LEONORA CHRISTINA

(mellem smilende Undseelse og vaagen Selvfølelse.)

Ej andet — ej mere?

KORFITS ULFELDT.

Ej mere! Vel sandt, I er en Konges Datter,
Og jeg kun Adelsmand! Men for min Skyld
I afslog en Hertugs Haand!

LEONORA CHRISTINA.

I taler om verdslige Ting, min Korfits!
Gav Morgen Dag mig andet ej
End Eders Navn og Titel — da — —

KORFITS ULFELDT

(i tilbagetrængt Lidenskab.)

Leonora Christina!

LEONORA CHRISTINA.

Ja, tal kun! Jeg hører saa gerne Jer Stemme!

KORFITS ULFELDT.

Over dansken Skov flyver Ørnen graa,
Krummer sin Klo efter Bytte!
Kender ej Bjerge, som løfter,
Ej bundløse Kløfter,
Ej farlig Flugt
Over snefyldt Slugt —
— Dog grænseløst er dens Riger!
Den kender en Himmel, som blaaner,
En Vind, der laaner
Fra Havets Bryst
Sin vilde Lyst —
— Og mod Himlens Stjerner den stiger!

LEONORA CHRISTINA.

Over dansken Mark flyver Lærken graa,
Synger om Kærligheds Lykke!
Saa lavt den bygger sin Rede
For Magen der nede,
For Ungerne smaa
Mellem svajende Straa —
— Dog grænseløst er dens Riger!
Den kender en Himmel, som blaaner,
En Vind, der laaner

Fra Jordens Bryst,
En Blomsterhøst —
— Og mod Himlens Stjerner den stiger!

KORFITS ULFELDT.

Paa Ørnevis vil jeg Vingerne sprede,
Paa Ørnevis vil jeg bygge min Rede
Højt over Smaafugles Kor!

LEONORA CHRISTINA.

Paa Lærkevis vil jeg Vingerne sprede,
Paa Lærkevis vil jeg bygge min Rede,
Hvor trofast Kærlighed bor!

KORFITS ULFELDT.

I rører mit Hjerte — I mildner mit Sind!
I lukker mig ind,
Hvor Uvejrs nagende Storme stilner,
Og Freden mildner
De jagende Tanker!
Leonora Christina! Jeg bygger min Rede,
Som I vil! Og til min sidste Stund
Jeg værner trofast alt, hvad I mig gav!

LEONORA CHRISTINA.

Hvad er vel Kvindetanker
Imod Jer store Kløgt!
Hvad er vel stille Elv
Mod Stormflods stærke Strømme!
Men hvad jeg er, og hvad jeg bliver,
Hvad Gud mig gav af Svaghed og af Kraft,
Alt lægger jeg i Eders Haand
Og gemmer intet for mig selv.
Som Floden evigt strømmer
Mod Havets store Favn.
Saa giver jeg mig selv til Eder
I Kærligheds og Troskabs Navn!

(Leonora Christina tager et lille Guldkors frem, som hun bærer i en Snor om sin Hals. Hun ser paa det og vejer det i sin Haand. Korfits Ulfeldt opdager det og bøjer sig hen mod hende.)

KORFITS ULFELDT.

Hvad holder I dér?

LEONORA CHRISTINA.

Det lille Guldkors, I mig skænked,
Den Gang Fru Karen Sehested mig straffed
Med tvende Ris — hun brugte Skaftet med,
Saa ej jeg kunde gaa i fire Uger!

KORFITS ULFELDT
(ler hjerteligt.)

Paa Skanderborg for to Aar siden!

LEONORA CHRISTINA.

I ler deraf!

KORFITS ULFELDT.

Nej, nej, min Leonora! Kun glædes jeg ved Tanken,
At syndig Gerning bærer Straffen i sig selv!
Sidst ved Jer Broders kongelige Bryllup
Jeg udvirket fik Fru Sehesteds Afsked!

LEONORA CHRISTINA
(løfter Korset i sin hule Haand.)

I gav mig dette til Trøst!

KORFITS ULFELDT

Vej det ej saa! Jeg vil ej se det!

LEONORA CHRISTINA.

Hvad mener I, min Korfits?

KORFITS ULFELDT
(river Korset ud af hendes Haand.)

Det er onde Varsler! — Et oprejst Kors
Er Troens hellige Tegn,
Men at veje et liggende Kors er at veje

Korsets Byrder — de kommende Trængsler,
Som Skæbnen bag Forhænget gemmer! —
(Kaster Korset ud ad Vinduet.)
Bort med slige Varsler og Tegn!

LEONORA CHRISTINA.
I har mig bedrøvet!

KORFITS ULFELDT.
Det var kun liden Gave!
Se her — tag Haanden, som den gav,
Her banker Hjerteblodet!

LEONORA CHRISTINA.
I taler sandt!
Hvad er vel ydre Tegn!
Kun Hjertets Tro kan til Frelse være!
Kun Sjælens Kraft kan alle Byrder bære!

KORFITS ULFELDT.
Min Brud! Min ophøjede Gemalinde!
Os Lykken tilsmiler! Os Glæden fylder!
(Lægger Armen om hendes Skulder og viser ud over Landskabet.)

Nu glimter med Rimkrystaller
Naturens Brudeslør!
Sneen sin Bryllupskaabe
Breder for Kirkedør!

Og I er den, som skal fæste
Demanterne i Haar,
I Bryllupskaaben skal bære,
Naar I for Alteret staar!

Lad end alle Roser blegne,
Demanter vorde Støv,
Jert Navn, af Kærlighed baaret,
Skal straale med Evighedsløv!

(Nede fra Slotsgaarden høres Hornsignaler. Udenfor Riddersalen høres en Stemme raabe:)

Kongen kommer!

(Flere Stemmer blander sig ind med i Raabet: Kongen kommer! — og samtidigt begynder de kongelige Gæster at komme ind i Riddersalen.)

KORFITS ULFELDT

(byder Leonora Christina sin Arm.)

Min Leonora Christina!

(De gaar bort gennem Riddersalen.)

(Tæppe.)

III.

VÆRELSE I KORFITS ULFELDTS OG LEONORA CHRISTINAS BOLIG PAA MEULENMEERSCH I BRÜGGE.

Værelset er stort og rummeligt og vel udstyret. I begge Ydermure til højre og venstre Vinduer. I Baggrundsvæggen stor, aaben Kamin. Paa begge Sider af Kaminen, helt henne mod Siderne, Døre. Den til venstre til en Korridor, den til højre, til Leonora Christinas Soveværelse. Denne Dør staar aaben.

Til venstre en Kanapé. Paa Gulvet et stort Bord. I Kaminen brænder store Vedstykker.

Det er den 13. Maj 1663.

Korfits Ulfeldt, der gaar ved Stok, er stærkt svækket af legemlig Sygdom. Han staar ved Kaminen og varmer sine Hænder.

Leonora Christina sidder ved Bordet og skriver Adressen paa et Brev. Paa Bordet ligger flere Dokumenter. Lys er tændt i Stager paa Kaminhylden og paa Bordet.)

LEONORA CHRISTINA.

Her er Brevet til vor Søn!

KORFITS ULFELDT.

Med Tak for blodig Hævn!

LEONORA CHRISTINA.

Det er ej nødvendigt at sige det i Ord!
Vor Christian ved, at dobbelt højt
Vi elsker ham, fordi han dræbte
Vor Bøddel fra Hammershus!

KORFITS ULFELDT
(i et eksalteret Udbrud.

General Fuchs er død!
Vor Christian stak ham ned
Paa Torvet her i Brügge!

LEONORA CHRISTINA
(hendes Ansigt faar et haardt Udtryk. Giver sig roligt til at forsegle Brevet.)

KORFITS ULFELDT
(giver fuldstændigt efter for sin øjeblikkelige Stemning.)

Den Djævel kom en Dag
Ind i mit mørke Fængsel,
— Husker du, han gik,
som om han sparkede med hvert et Skridt —
Saa stod han ved mit Bord.
Jeg løfted mine Hænder op og raabte:
General Fuchs! Vogt Jer for mine Børn!
Gennem dem vil Hævnen Jer ramme!

LEONORA CHRISTINA
(som Den, der med tydelig Klarhed ser et Billede for sit indre Blik. Med rolige og store Bevægelser illustrerer hun sine egne Ord ved at tage en Naal ud af sit Haar og holde den frem for sig.)

Den Dag, han skilte os i tvende Rum,
Han stod i Døren og grinte ondt
Ad min ensomme Jammer.
Da rev jeg en Naal af mit Haar
Og satte den for hans Bryst:
Hr. Fuchs! Jeg har ej Vaaben nødig!
Jeg kunde kvæle Jer med mine bare Hænder!

KORFITS ULFELDT
(forgiftet af sit eget Had.)

Aa, havde jeg Sønner som en hel Armée,
Jeg skulde dem kaste over Danmarks Grænser,
At myrde og nedslaa — —

LEONORA CHRISTINA.

(standser ham brat med en Haandbevægelse.)

Nej, nej, min Korfits — I er for ofte ubesindig!
Gud skænke Hævn over alle vore Fjender!
Gud give Taalmod, saa Venner vi finder!

Fædrenejord!
Med Roser du signed
Mig Barndoms Aar!
Med Tidsel og Torn
Du stinged mig Saar!
Fædrenejord!

Fædreneland!
Med fyrstelig Krone
Du pryded min Pande!
Med Fjender om Hus
Du jog mig af Lande!
Fædreneland!

Danmark, mit Land!
Du, som mig sænked
I Hadets Nat!
Du, som mig skænked
Kærligheds Skat!
Danmark, mit Land!

(Korfits Ulfeldt har sat sig paa Kanapéen, halvt liggende, hans Udtryk er trættet og halvt fraværende.)

KORFITS ULFELDT.

Hvilke mærkelige Tanker, Leonora Christina!

(Leonora Christina ser opmærksomt paa ham. Griber en lille Klokke fra Bordet, gaar hen til den venstre Dør og ringer ud i Korridoren. Straks efter kommer Tjeneren Frants Henriksen ind.)

LEONORA CHRISTINA.

Bring min Herre et Tæppe!
Og læg Brænde paa Ilden!

(Frants Henriksen kommer ind med et Tæppe, som han breder over Ulfeldt. Derpaa hen til Kaminen.)

LEONORA CHRISTINA
(har taget Brevet fra Bordet.)
Afsend dette Brev endnu i Dag!
(Læser over paa Udskriften.)
Greve Christian Ulfeldt — hos Kardinal
Francesco Barberini i Rom! —
Ad den Vej vil Brevet ham naa!
(Frants Henriksen tager Brevet og gaar ud.)

LEONORA CHRISTINA
(gaar hen til Kanapéen, bøjer sig over Ulfeldt og pusler ved Tæppet.)
I fryser, min Korfits — og dog er det Foraar!
Og varmt her er herinde! — Hvil Jer!

KORFITS ULFELDT
(irritabelt.)
Hvad Hvile er her at tænke paa!
Nej, Handling, Leonora, Handling!
Eller er jeg da afmægtig!
Et udskudt Spillekort —
Kasseret Skuespiller
I Livets Gøglerfarce?

LEONORA CHRISTINA.
Min Herre og Ven! I taaler ej
Med slige Tanker at hidse Jert Sind!

KORFITS ULFELDT
Det er de andre jo,
Som ej la'r mig i Fred!
Her sidder jeg med store Tanker,
Ja, store Tanker fødes i min Hjerne —
Ja, fødes for at dø!
Thi alting dør for mig — endog min Tanke!
(I en uventet lystig Tone, som om han fortalte en Vittighed:)
Ved I, Leonora, at ofte det er,
Som skød et Bræt sig ind
imellem mine Tanker og mig selv,
Og saa husker jeg ej mer, hvad jeg vil sige!

LEONORA CHRISTINA
(ser med et bedrøvet Blik paa ham og sukker.)

KORFITS ULFELDT.
(i et pludseligt Udbrud.)
Leonora Christina — skaf Penge!

LEONORA CHRISTINA.
Hvad vil I, jeg skal gøre?

KORFITS ULFELDT.
Rejs til Kongen af England!
Den Slyngel skylder mig tretten Tusind —
Og fem Tusind selv I ham gav
I Demanter, som I strøg af Jeres Fingre!
I sidste halve Aar har jeg bedet Jer derom!

LEONORA CHRISTINA.
Var nogen Tid jeg Jer imod,
Naar Lejligheden gav mig Jer at tjene?

KORFITS ULFELDT.
Ak, min Leonora!

LEONORA CHRISTINA.
Men her jeg raader fra!
Kong Karl har ej den Vane
At huske gamle Venner!
Saa ussel og pjaltet han var som Prins,
Saa ussel og pjaltet er Manden nu,
Som bærer Englands Krone!
Min Korfits — den Rejseplan huer mig ikke!

KORFITS ULFELDT.
Ak ja — og selv er jeg for svag!
(Rejser sig med et Sæt:)
Men Aanden kunde vel
De syge Lemmer mestre!
(Leonora Christina gaar roligt hen imod ham — øjensynligt for at tale med ham — da der i det samme høres heftige Stemmer ude i Korridoren til venstre.

Det synes, som om nogen vil tiltvinge sig Adgang til Værelset, men hindres deri med Magt af Ulfeldts Tjenere.
Leonora Christina og Ulfeldt ser tavse paa hinanden — beherskede af den Angst, der fylder deres Tilværelse.
Døren bliver revet op, og Frants Henriksen tumler ind tilligemed en fremmed Mand, et Sendebud.)

FRANTS HENRIKSEN
(vil begynde at forklare.)

Naadige Herskab — dette Sendebud — —

(Leonora Christina og Ulfeldt har vekslet hastige Blikke.)

LEONORA CHRISTINA
(myndigt.)

Lad ham tale, Frants — og gaa I kun!

(Frants Henriksen gaar ud og lukker Døren efter sig.)

SENDEBUDET.

Hr. Greve — Madame!

KORFITS ULFELDT.

Hvem er I?

SENDEBUDET.

En ukendt Mand —
Men sendt af En, som Eder kender!

KORFITS ULFELDT.

Hvor kommer I fra?

SENDEBUDET.

Sidst fra Hamborg!

KORFITS ULFELDT
(lettet.)

Saa kommer I fra Doktor Sperling!

LEONORA CHRISTINA.

I sagde »sidst«! Men hvorfra først?

SENDEBUDET
(ser sig sky omkring.)

LEONORA CHRISTINA.

Her kan ingen høre os!

SENDEBUDET.

Fra Danmark, fra København —
Fra Rigens Admiral, Henrik Bjelke!

KORFITS ULFELDT

(overvældet — synker ned paa Kanapéen.)

Store Gud — hvad er der sket?

SENDEBUDET.

(gaar hen og rækker Ulfeldt et Brev, som han har taget op af en Inderlomme.)

Rigens Admiral bad mig give Eder dette!

(Ulfeldt tager tavs Brevet.)

SENDEBUDET

(bukker for Ulfeldt og Leonora Christina.)

Hr. Greve — Madame!

(Gaar hurtigt ud til venstre.)

(Et Øjeblik ser Leonora Christina og Ulfeldt paa hinanden og paa Brevet. Saa gaar Leonora Christina hen og tager Brevet ud af Ulfeldts Haand. Langsomt gaar hun tilbage til Bordet. Hendes Ansigt er blevet haardt og lukket som hos Den, der har samlet al sin Styrke for at modtage Skæbnens Tilskikkelser.

Hun aabner Brevet, folder det ud og lader sit Blik glide ned over det. Hvad hun end havde ventet, saa havde hun dog ikke ventet dette — og Brevet falder ud af hendes Haand ned paa Bordpladen, mens hun selv uvilkaarligt griber om Stolens høje Ryg for at holde sig oppe.

Ulfeldt har siddet spændt afventende paa Kanapéen. Nu rejser han sig pludseligt, gaar hen til Bordet og tager Brevet. Men Leonora Christina er hurtig blevet Herre over sig selv. Hun fatter med sin ene Haand om Ulfeldts Arm og tager Brevet ud af hans Haand. Med en Gestus, der er baade bydende og nænsom, skyder hun Ulfeldt bort.)

LEONORA CHRISTINA.

Jeg vil læse det!

(Ulfeldt, der altid bøjer sig for sin Hustrus myndige Handlekraft, sætter sig atter paa Kanapéen for at høre hende læse Brevet.)

LEONORA CHRISTINA

(læsende — hvisker de enkelte Ord i dødelig Stilhed.)

......Dødsdom — Ære, Liv og Gods ...... Formue konfiskeres — — hans Haand afhugges som en Meeneders — hans Hoved — Stage ...... vore Børn forvises......

(Overvældet lader hun Armene synke, mens hun selv glider ned i Stolen og skjuler Ansigtet i sine Hænder:)

Oh, naadige Frelser!

(Medens Leonora Christina sidder saaledes, rejser Ulfeldt sig — tager Brevet. Paralytiske Trækninger farer over hans Ansigt, mens han læser.)

KORFITS ULFELDT

(kaster med ét Brevet paa Bordet.)

Den Dom er ej afsagt endnu!
Admiralen har villet os hjælpe
Ved denne Advarsel at give
Om hvad Danmark bereder imod os!

LEONORA CHRISTINA

(løfter Hovedet.)

Nej — Dommen er ej afsagt endnu!

KORFITS ULFELDT.

Først efter retslig Proces —

(Men han standser ved at se paa Leonora Christinas Ansigt. Hendes Læber bevæger sig — ordløst beder hun i yderste Nød,)

KORFITS ULFELDT

(griber atter Brevet i begge Hænder, ryster og knuger det som en rasende.)

Kurfyrsten af Brandenburg har mig forraadt!
Har prisgivet alt, hvad von Spaen jeg betroede —
Hemmelige Traade,
Hemmeligt snoede!
Hadfyldte Tanker,
Som i Hævnsyge groede!

LEONORA CHRISTINA

(har under disse Ord rejst sig. Hun har nu det fulde Herredømme over sig

selv. Og roligt lægger hun sin Haand paa Ulfeldts Skulder — som for at kalde ham til Besindelse.)

Min Korfits —

KORFITS ULFELDT.
(kaster Brevet fra sig — ude af sig selv.)

I ved jo dog, hvorom jeg taler!

LEONORA CHRISTINA.

Min Herre og Ven, jeg kender ej — —

KORFITS ULFELDT
(afbryder hende.)

Ha, ha — I kender ej —!!!
I, som Frihed afslog
Af Karl Gustavs Haand,
For med mig at dele
Malmøs Fangebur!
I, som Livet voved
Paa Flugt fra Hammershus —
I kender ej — ak, hør det Gud —
I kender ej Jer Husbonds Tanker!

LEONORA CHRISTINA.

Jere Tanker vel — men dette Projekt —?

KORFITS ULFELDT
(i en desperat Indskydelse.)

Se her — et Skakspil med Konger og Kroner!

(Han griber hastigt nogle Bøger og stiller dem op paa den ene Ende af Bordet: som fingerede Brikker paa et Skakbræt.)

Her staar Jer Broder, som jeg hader af Hjertet,
Med samt hans bemalede Dronning!
Her Sveriges Rigsraad med Drosten Per Brahe!
Og her en tredje Brik:
Kurfyrsten af Brandenburg!
Ham har jeg stillet op,
Min Løber han er,

Som skal løbe Jer Broder til Døde!

(Febersyg og ophidset løber alt i eet for hans Øjne:)

Hvor er hvidt, og hvor er sort?
For mig er der Blod paa alle Felter!

(Pludselig styrter han hen og griber sin Stok.)

Se, nu gaar Spillet! Den Løber her
Spænder Ben for Svenskernes Rigsraad,
Og saa kan Jer Broder ej mer' komme frem,
Thi nu er det Felt her besat!
Og saa — saa vælter jeg Kongen!

(Han støder med sin Stok efter den Bog, der fingerer Frederik III, men Stokken forfejler sit Maal og falder paa Gulvet. Ulfeldt griber sig jamrende til Hals og Bryst:)

Ah — jeg tabte min Kaarde!

(Slappet og brudt vakler han over Gulvet hen til Kanapéen, hvor han falder sammen.)

LEONORA CHRISTINA

(har med Sorg og Angst fulgt denne Scene. Med Opbydelse af al sin Selvbeherskelse gaar hun roligt hen til ham. Med en værdig og inderlig Ømhed lægger hun sig paa Knæ foran ham.)

Min Herre og Ven! Fat Haab paany!
Tit Aft'nens mørke Skyer
Svandt hen ved Morgengry!
Min Korfits, se, jeg knæler her,
Og ydmygt jeg min Tak frembær'
For hver en Time, hver en Dag,
Vi aanded under samme Tag!
Ej Bøddelhaand, ej Dødens Brod
Min arme Sjæl skal skræmme,
Thi gennem Modgangs Bruse-Hav
Jeg hører jo Jer Stemme,
Som kærligt kalder mig ved Navn!
I Livets Ve og Lyst,
Min Korfits, her ved dette Bryst,
Her er mig Livets Havn!

Om alt jeg ved, eller intet,
Det vejer ej i Dommens Skaal!
Min Husbonds Kærlighed
Var hele Livets Maal!
Ej noget synes tungt
For ægte Kærlighed!
Trofasthed er den Dyd,
Man ej tør blues ved!

Min Korfits, hør mig og fat Mod:
Om end vi med vort eget Blod
Vor Dom skal underskrive,
Saa Tak til Gud for hver en Stund,
Han lod os sammen blive!

KORFITS ULFELDT.
(slaar sine Arme om hende.)

Leonora Christina — uden Jer kan jeg ikke leve!
(En kort Stund sidder de saaledes. Saa rejser Leonora Christina sig.)

LEONORA CHRISTINA
(i ubøjelig Viljestyrke.)

Min Korfits — nu er Timen!
Jeg rejse vil i denne Stund
Til England, til Kong Karl!
(Ulfeldt har hurtigt rejst sig. Nyt Haab synes at strømme gennem ham og give ham et Skær af hans fordums Kraft.)

KORFITS ULFELDT.

Dértil har I Mod?

LEONORA CHRISTINA.

Ja — nu kan intet mig standse!
Kong Karl skal give tilbage

Den Hjælp han fik af os.
Da flygter vi til fjerne Land,
Hvor intet ondt os rammer!

KORFITS ULFELDT.

Men han er en Slyngel!

(Rejsens Farlighed, Adskillelsens Smerte, den nagende Angst for Udfaldet, alt dette synes et Øjeblik at overvælde Leonora Christina. Saa presser hun de foldede Hænder imod sit Bryst.)

LEONORA CHRISTINA.

Oh, store Gud, min Sjæl rejs op
At møde mine Fjenders Trop!
Du Vejen for mig jævne!
I Farestorm og Livsens Nød,
Du Herre, som med Synden brød,
Giv du mig Kraft og Evne!

(Hurtigt gaar hun hen til Døren til venstre og kalder ud:)

Frants, Charles, Sofie — —

(Derpaa griber hun en Stage fra Bordet og gaar ind i Soveværelset. Frants Henriksen og en anden Tjener kommer fra venstre og gaar ind i Soveværelset. Her inde bliver en anden Dør til Korridoren aabnet, Pigen Sofie og et Par andre fornemmes at komme ind i Soveværelset ad denne Vej. Leonora Christina staar lidt indenfor Døren med Stagen højt i sin Haand og uddeler Ordrer om at pakke det nødvendigste Rejsetøj i et Par Kufferter. Alt er med et Slag Uro og feberagtig Hast. Leonora Christinas Stemme høres af og til ind mellem Støjen fra Tjenernes Kommen og Gaaen, Skabe, der aabnes, Kufferter, der pakkes og bæres ud.
Imens gaar Ulfeldt hen til et Vægskab og fremtager et Bind med forskellige Haandskrifter i. Hans Udtryk er næsten lykkeligt smilende. Henne ved Bordet aabner han Bindet og tager et beskrevet Ark frem. Hans Miner og Ord lyser af nye Forhaabninger.)

KORFITS ULFELDT.

Her er den Spaadom, Alkymisten mig gav:
Jeg skal ej slaas af Bøddelhaand,
Ej dø i Fangehule:

Jeg finde skal en jordisk Grav —
Som Himlens frie Fugle!

(Leonora Christina kommer ind i Værelset, iført sin Rejsedragt. Langsomt gaar hun hen over Gulvet hen til Ulfeldt og rækker ham begge sine Hænder.)

LEONORA CHRISTINA.

Saa lev da vel, min Herre og Ven!
Gud føre os atter tilsammen igen!
Nu er det sidste Terningkast
Om Liv og Død

I bitrest Nød!
Gud naadelig skærme os begge!
Lev vel, min Herre og Ven!

(En Stund staar de tavse bøjede ind til hinanden. Saa kommer Frants Henriksen frem i Døren til venstre.)

FRANTS HENRIKSEN.

Min naadige Frøken — Vognen venter!

(Tavse gaar Leonora Christina og Korfits Ulfeldt hen mod Døren. Her vender Leonora Christina sig en sidste Gang og gaar saa ud og lukker selv Døren efter sig som for at forhindre endnu en pinlig Afsked i Tjenerskabets Paasyn. Ulfeldt gaar hen mod Bordet.
Lidt efter kommer Frants Henriksen frem i Døren til venstre.)

FRANTS HENRIKSEN.

Farvel, Hr. Greve!

KORFITS ULFELDT.

(vender sig som ramt af et Slag.)

Vil du mig forlade?
Du har mig fulgt fra mit Fædreland
I min Udlændigheds Farer!

FRANTS HENRIKSEN.

Nej, nej, Hr. Greve, dér fejler I!

Vor højsalige Konges Datter,
Frøken Leonora har jeg fulgt — ej Eder!
Thi I har intet Fædreland,
Og Jer vil ingen Dansker tjene!

(Ulfeldt griber hastigt sin Stok og slynger den efter Tjeneren, som hurtigt springer ud ad Døren og smækker den i efter sig.

Korfits Ulfeldt synker sammen i en Stol — forvirret, lamslaaet og hjælpeløs.)

(Tæppe.)

IV.

LEONORA CHRISTINAS FÆNGSEL I BLAATAARN.

(Det er den 19. Maj 1685, tidligt om Morgenen. Solens Straaler begynder at lyse ind gennem det tilgitrede Vindue.

Leonora Christina sidder ved det lille Bord under Vinduet. Hun har siddet her hele Natten, halvt sovende, halvt drømmende, medens Billeder fra Fortiden er draget forbi Erindringens Blik.

Sollyset vækker hende og kalder hende tilbage til Virkeligheden.

Henne i sin Seng ligger Jonatha og sover. Men nu i Morgentimen er Søvnen bleven urolig. Hun giver sig og vender sig haardt under Tæppet.)

JONATHA

(fægtende i Søvne.)

Du Satans Knægt! Vil du la' Pengene ligge!

LEONORA CHRISTINA.

Jonatha, vaagn nu! I drømmer jo!

JONATHA

(endnu ikke vaagen.)

Tvi dig!

(Men pludselig farer hun op i Sengen, vaagen og forstaaende:)

Ak, naadige Frøken — —

LEONORA CHRISTINA.

Nu Dagen begynder!

(Jonatha kravler ud af Sengen under idelig Smaaklynken og Sukken. Hun strækker sig, rager sit Tøj til sig fra Stolen og begynder at klæde sig paa.)

JONATHA.

En Moder er en ulykkelig Skabning!

LEONORA CHRISTINA.

Dér tager I fejl, kære Jonatha!
Moderlod er Velsignelsens Kaar,
Naar man dem deler med sine Børn,
Men fjernt fra dem — ulyksalig Skæbne!

I er ej Moder, som ret I bør!
Kærlighed er ej Taalmod blot
Og Mildheds rene Glæde,
Kærlighed er og Strenghed haard —
Om Hjertet end derved maa græde!

Nej, nej, min Jonatha, tak I Gud!
I har dog Jert Barn og kan følge ham
I Glæde og bitrest Pine — —
Men jeg sidder her — min Favn er tom!
Hvor i Verden mon stedes nu mine!

JONATHA

(som imidlertid har faaet Kjolen paa, tænder nu et Lys paa Bordet.)

Ak, Frøken Leonora — I kender mit Sind!
Ja, galho'det er jeg, og ofte jeg lod
Min Hidsighed bindegalt ta' mig!
Men jeg har angret, jeg har gjort Bod
Og bedet til Gud, at I tilgav mig
Og ej vil slaa Haanden af mig!

LEONORA CHRISTINA.

Jeg dømmer ej efter Miner og Ord,
Men efter hvad Hjertet vejer,
Og dér jeg kender Jer — —

JONATHA

(lægger sig paa Knæ og kryber helt hen til hende — grædende.)

Ak, Naadige Frøken!
Om Frihed I faar og kommer af Taarnet,
Da mindes i Godhed Jer Jonatha
Og hendes vanartige Barn!

LEONORA CHRISTINA

(klapper hende paa Skulderen.)

Jeg vil Jer huske — og skal sende Hjælp
Baade til Jer og til Knægten — det Skarn!

(En Nøgle høres i den yderste Dør, Laasene knirker. Lidt efter kommer Ole Taarngemmer frem i den inderste Dør. Jonatha har rejst sig.)

OLE TAARNGEMMER

(bliver staaende i Døren og nikker sagtmodigt hen til Leonora Christina.)

Kongen er borte! Han rejste Klokken fire!
Og fra Slottet er ej kommet mindste Bud
Til Eder!

LEONORA CHRISTINA.

Jeg ved dog, mit Haab skal ikke beskæmmes!

(Ser smilende paa ham).

I Ole, forberger kun slet Eders Sorg.
Men jeg fortænker Jer intet derved!
I haver og Aarsag, thi sukke I maa
Ved vintom Kande og kødtom Skaal.
Thi kommer jeg ud, da vil der falde
Et fedt Stykke Flæsk af Eders Kaal!

(I det samme kommer Peder Jensen Tødsløf hurtigt ind gennem Forstuen og ind i Taarnværelset.)

TØDSLØF

(bøjer sig dybt for Leonora Christina.)

Stor Kantsler Grev Ahlefeldt sender mig

Med kongelig Ordre til Eder, Frøken Leonora:
Vor allernaadigste Arveherre,
Vor Konge, Christian den Femte,
Haver bevilget og forundt,
At Frøken Leonora af det blaa Taarn udkommer!

LEONORA CHRISTINA.
Jeg takker kongelig Majestæt,
Vor allernaadigste Arveherre!

TØDSLØF
(i dyb Bevægelse.)
Saa er I da nu fri, Frøken Leonora!

LEONORA CHRISTINA
(efter en Stund — da hun er bleven Herre over sin egen Grebethed.)
»Som det var, Gud, din Haand, mig ind i Fængsel førte,
Saa var det og din Haand, som Kongens Hjerte rørte!
Jeg bøjer Hjertens Knæ og gammel svage Lemmer
For Herrens Aasyn ned og aldrig det forglemmer,
At Gud mig rakte Haand i Fængsels haarde Nød
Og holdte Sindet karsk imod utallig Stød!
Jeg prise skal dit Navn saa længe med Forstand,
Som Munden Hjertens Tak med Lyd udføre kan!«

TØDSLØF.
Nu staar Døren Eder aaben!

LEONORA CHRISTINA.
Gaar først til Søster Datter,
Til Frøken Lindenov,
Og hører, hvad hun siger,
Om ej hans Excellence,
Vor høje Gyldenløve,
Har bragt et Bud til hende.
Jeg ved, han har det lovet,
Før han drog bort med Kongen!

TØDSLØF
(overrasket og usikker.)

Og Nøglerne — —

LEONORA CHRISTINA
(peger myndigt mod Døren.)

I lukker Fængslets Døre i!
Thi endnu er jeg ikke fri,
Saa længe jeg er her.
Jeg Tid har til at vente — —
Thi jeg vil ud med Manér!

(Tødsløf bukker dybt for Leonora Christina og gaar hurtigt ud sammen med Ole Taarngemmer, der lukker Døren i Laas efter sig.)

LEONORA CHRISTINA.

Nu, i Jesu Navn, i Dag gaar jeg ud!

(Til Jonatha)

Sank Eders Tøj tilsammen
Og lukker det i Laas,
Saa vil og jeg —
Og lader det siden flytte!

JONATHA.

Min naadige Frøken — var det mit,
Jeg lod det ligge alt det Skidt —
Det er dog til ingen Nytte!

(Leonora Christina har imidlertid henne fra sin Seng i Halvmørket taget en Art Papæske, som hun nu sætter paa det store Bord.)

LEONORA CHRISTINA.

Mit Gemmeskrin — af Spillekort syede,
Med Rammepinde, som Christian mig flyede!

(Hun aabner det og fremtager forskellige Ting, som hun ser paa mellem Smil og Taarer.)

Min Vævekam af Birkekviste —

JONATHA

(eftergør i overgiven Lystighed Leonoras Bevægelser, naar hun vævede.)

Dér narred I Fogden, som ikke vidste,
At Snoren I fæsted om Ovnens Krog,
Og en anden I bandt om Jer Mave!

LEONORA CHRISTINA.

Mine Knipleposer —

JONATHA

(brister i Latter.)

Som I maatte grave
Sandet til mellem Gulvets Stene!

LEONORA CHRISTINA.

Og Hæklepinde —

JONATHA.

Af Knappenaale!

(Hun gaar hen til det lille Bord og tager Blækhuset.)

LEONORA CHRISTINA.

(har fremtaget to smaa Lerting.)

Af ølvaadt Ler jeg formed disse Skaale — —

JONATHA

(sætter Blækhuset paa det store Bord.)

Det Tinhorn her med muldnet Blæk,
Det skal vel saa heller ej kastes væk!

(Jonatha giver sig til at rode under Sengen.)

LEONORA CHRISTINA

(staar tankefuld med Blækhuset i sin Haand.)

Det Blæk er dannet af Taarers Flod
Og af mit eget Hjerteblod!
Dermed jeg skrev — for Trøst at finde
For mine Børn — mit Jammers-Minde!

JONATHA
(har rejst sig lyttende.)

Nu kommer der nogen derude!

(Trappedøren aabnes. Man hører Trin i Forstuen. Saa aabnes den inderste Dør af Tødsløf. Bag ham ses en ung Kvinde, pragtfuldt klædt.)

TØDSLØF
(i Døren.)

Frøken Lindenov er kommet
Og venter Besked af Eders Naade!

(Frøken Anna Catharina Lindenov træder ind i Fængslet. Hendes Ungdom og Skønhed og hendes rige Dragt fylder med ét Fængslet med en Duft af Sommer og Sol.)

FRØKEN LINDENOV
(nejer til Gulvet.)

Min Hjerte Moster!

LEONORA CHRISTINA
(breder Armene ud.)

Søster Datter!

(De omfavner hinanden.)

LEONORA CHRISTINA.

Anna Catharina — hvad har du mig at sige?

FRØKEN LINDENOV
(nejer atter.)

Hr. Ulrik Frederik Gyldenløve
Sender mig til Eders Naade:
Mig er forundt den Ære
At følge Eders Naade af Taarnet ud!
Neden for Slotspladsen venter Kareten,
Som føre skal Eders Naade
Over Højbro til mit Hus!

LEONORA CHRISTINA.

Skal dér jeg bo?

FRØKEN LINDENOV.

Nej, nej, min Hjerte Moster!
I residere skal paa egen Gaard,
Hvor Husholdning og Tjenerskab
Med alt til Rede staar!

LEONORA CHRISTINA

(ser forventningsfuldt smilende paa hende.)

FRØKEN LINDENOV

(straalende af Lykke over de sommerlige, fredfyldte Billeder, hun opruller.)

I Maribo Kloster paa Lollands Ø,
Hvor Kirken sig spejler i Maribo Sø,
Hvor Brombærhegn og Vedbend slynger
Sin Ranke om Ruinens Dynger,
Hvor Brødrehaven mod Syd sig strækker,
Mens imod Nord et Blomsterflor
Den hele Søsterhave dækker —
Dér ligger skjult bag Blades Gem
— Som Genbo til Birgittes Kirke —
En fredsæl Vaaning mellem lyse Birke!
Det er Jert Fremtidshjem!
Det er det Nye-Kloster,
Som Kongen skænker Jer
Til Bolig — Hjerte Moster!

LEONORA CHRISTINA.

Jeg takker af min fulde Sjæl
Vor naadige Arveherre, Kongen!

(Klokkerne fra Slotskirken, fra Holmens- og Nikolaj Kirke begynder nu at ringe. Højtidsfuldt genlyder Malmtonerne ind i Taarnet.)

FRØKEN LINDENOV.

Hør, min Hjerte Moster,
Nu ringer de til Froprædiken!

(Alle lytter et Øjeblik til Klokkeklangen. Ole Taarngemmer staar ude i det yderste Rum, Tødsløf lige indenfor Døren, Jonatha henne til højre, Frøken

Lindenov til venstre, og Leonora Christina midt ude paa Gulvet.)
(Leonora Christina folder sine Hænder. Hendes Blik glider en sidste Gang hen over Fængslets Vægge, til hun intet mere synes at se, men at skue fjernt bort gennem Sten og Mur mod Uendeligheden.)
(Ole Taarngemmer tager uvilkaarligt sin Hue af, Tødsløf bøjer Hovedet som i Andagt, Jonatha lægger sig paa Knæ, og Frøken Lindenov bøjer sig langsomt i en dyb Nejning helt ned til Gulvet.)

LEONORA CHRISTINA.

Se, min Frelser, her jeg staar!
Dine Veje ej jeg kender!
Men jeg ved, ihvor det gaar:
Den, som tror dit Frelserord,
For ham sig Sorg til Glæde vender!

(Leonora Christina breder Armene ud, halvt som et Farvel, halvt som en Paakaldelse — vender sig roligt og gaar hen mod Døren. Frøken Lindenov rejser sig og følger hende.)

(Tæppe.)

Leonore Christine, Datter af Christian IV. og Kirstine Munk, f. 1621, d 1698. ægtede 1636 Corfitz Ulfeld (Rigshofmester 1643-51.) delte fra 1651 sin Ægtefælles Landflygtighed og 1660-62 hans Fangsel paa Bornholm. blev 1663 udleveret af den engelske Konge Carl II. hvem hun havde afkrævet nogle laante Penge, og i 22 Aar holdt i strangt og ydmygende Fangenskab i Blaataarn paa Köbenhavns Slot.

Først efter hendes bittre Fjendes, Enkedronning Sophie Amalies Død fik Leonore Christine Bopæl paa Maribo (Slot. Først efter hendes) Kloster og en Aarpenge. L. C's egen Skildring af Fangenskabet udgaves 1869 af S B Smith som „Leonore Christine Ulfeldts Jammers-Minde."